

SPECIFICKÉ SITUACE V INTERVENČNÍ KARDIOLOGII - ŽENY

P.Kmoníček
Nemocnice Na Homolce
Praha

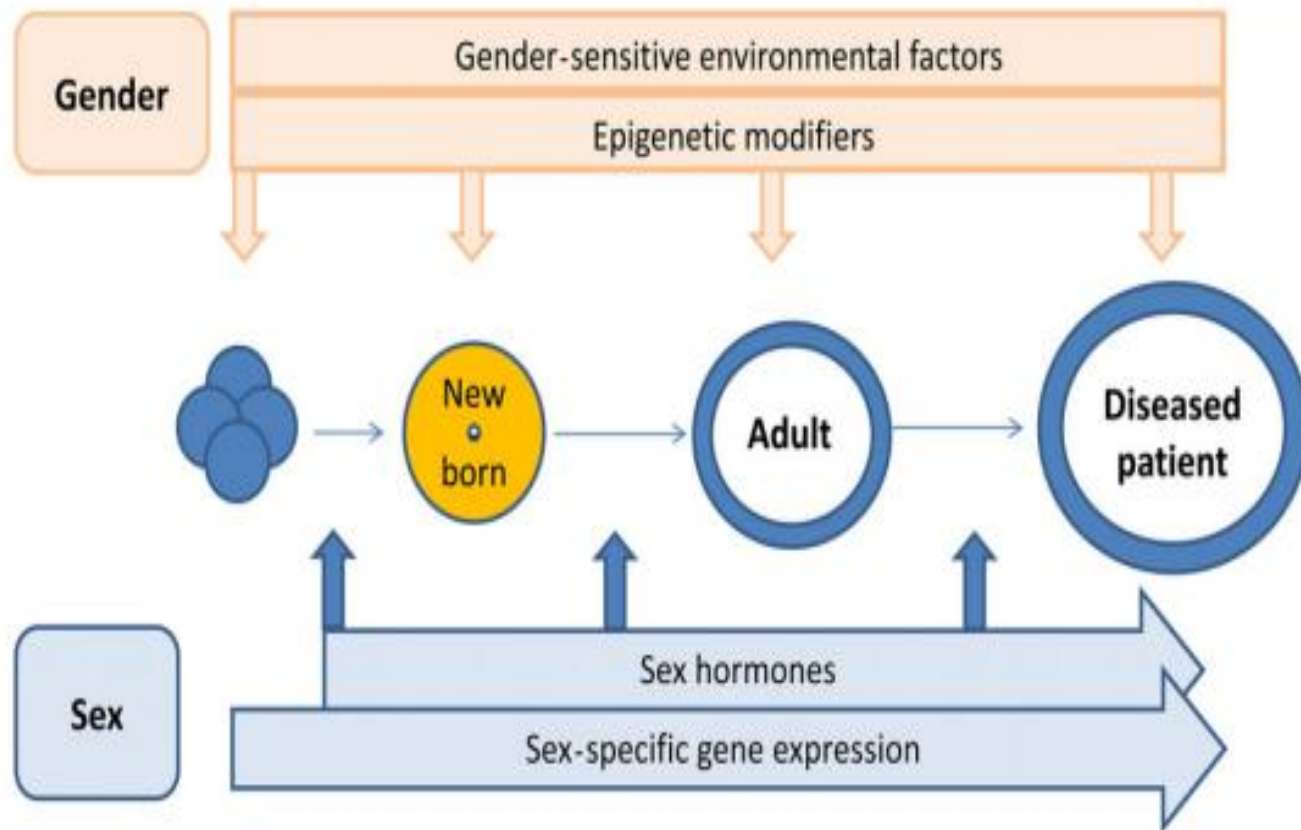

WE HAVE STUDIES OF FRUIT FLIES, MICE,
HAMSTERS, FROGS, MONKEYS AND MEN
WITH THIS CONDITION - BUT MEDICAL
RESEARCH USING WOMEN AS SUBJECTS
JUST NEVER OCCURRED TO ANYBODY.

NEA
ETTA
HULME ©1991 FORT WORTH STAR-TELEGRAM 9C

SEX & GENDER

- U velké většiny kardiovaskulárních onemocnění jsou popsány rozdíly v epidemiologii, patofyziologii, klinické manifestaci, účinnosti a výsledcích léčby u mužů a žen
- Tyto rozdíly pramení jednak z **biologických** rozdílů („SEX“) a jednak **rodových** (sociokulturně konstruovaných) rozdílů („GENDER“)

Figure 1 Interaction between sex and gender during lifetime: societal conditions (upper) as well as biological facts (lower) affect germ cells, the newborn, the adult, and the development of disease in women and men.

ISCHEMICKÁ CHOROBA SRDEČNÍ

Zahrnuje veškeré patologické stavy působící poškození myokardu následkem ischemie

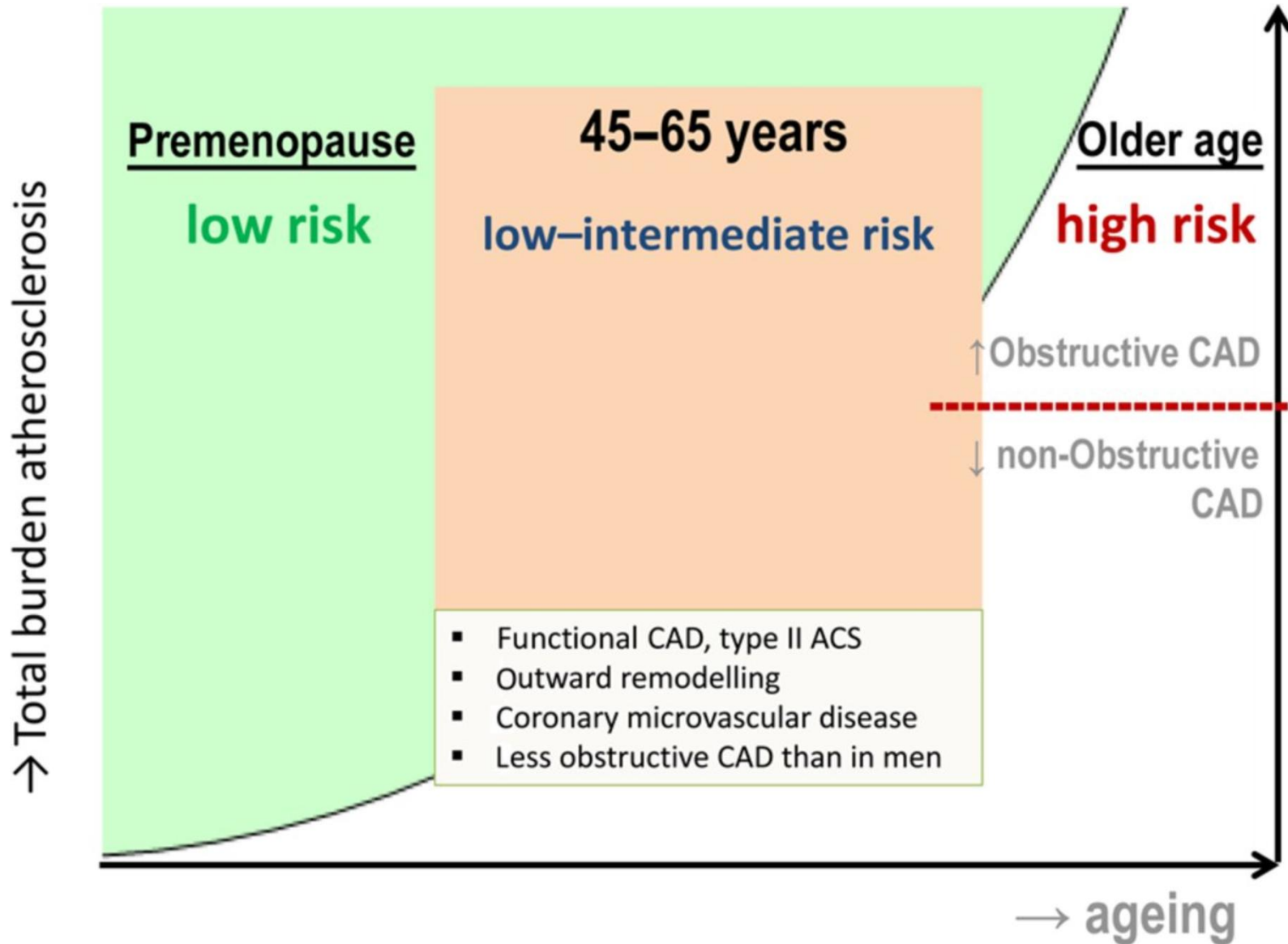
- ⊙ Organické postižení epikardiálních tepen
- ⊙ Dysbalance zásobení /spotřeba - spazmy, kolaterální oběh , embolizace
- ⊙ Postižení mikrocirkulace

ICHS

EPIDEMIOLOGIE S&G

- U žen se manifestuje o 7-10 let později než u mužů „západní“ civilizace
- V posledních dekádách se ICHS častěji manifestuje u mladších žen (Francie, Německo)
- AKS u mužů 3-4x častěji ve věku <60let
- Po 75 letech věku ženy tvoří většinu nemocných s AKS

DEVELOPMENT OF IHD IN WOMEN

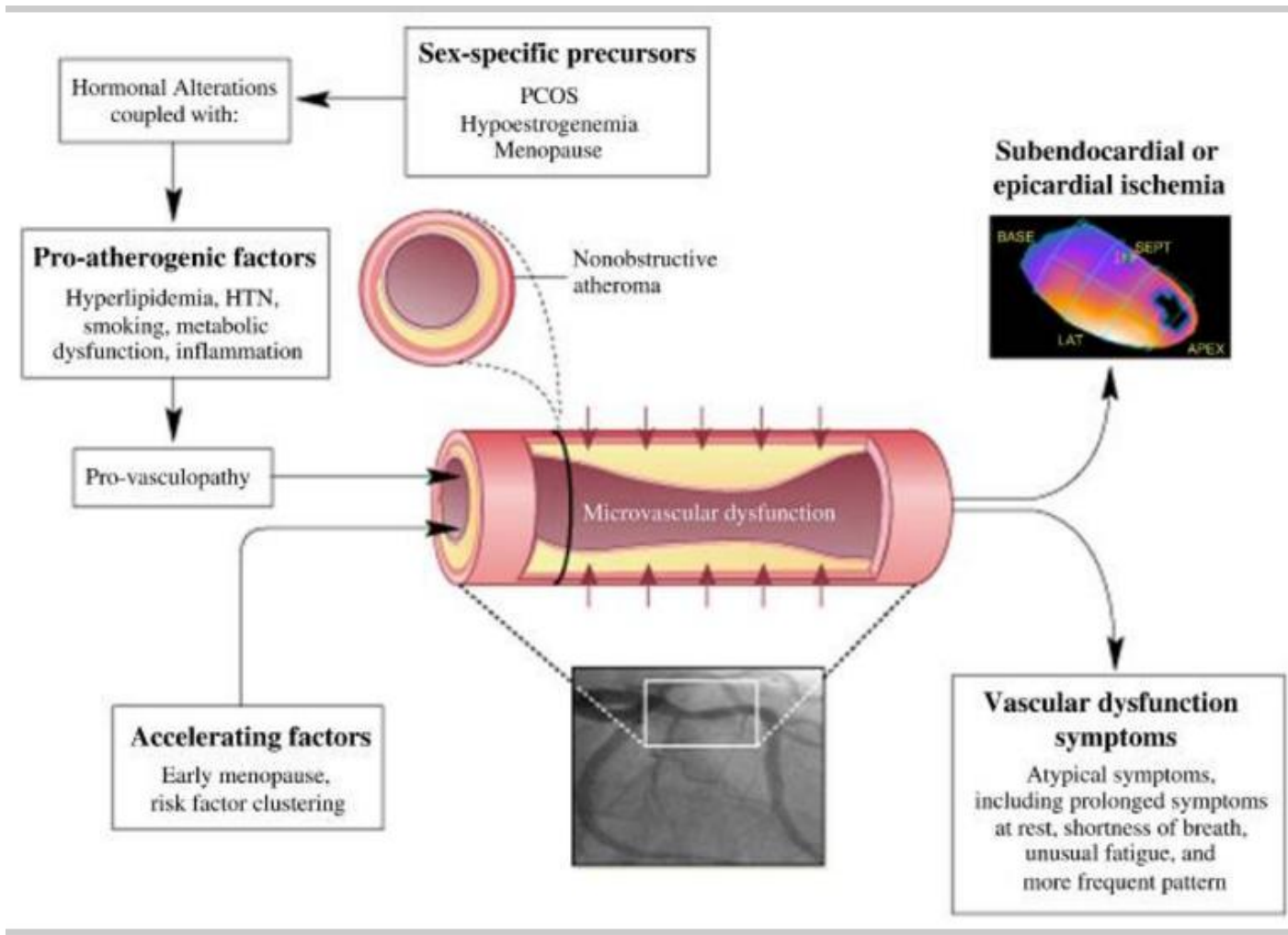

ROZDÍLY V PATOFYZIOLOGII ICHS

- ◉ AKS (STEMI a NSTEMI) bez zjevné koronární nemoci nebo strukturálního onemocnění srdce se častěji vyskytují u žen
- ◉ Častější mikrovaskulární angina, patologická vasoreaktivita a spazmy u žen
  - 75% ruptura TCFA 25% eroze plátu
- ◉ U žen jsou častější eroze plátu, zejména u mladých kuřáček
- ◉ Ruptura plátu (TCFA) je častější u mužů a u obou pohlaví ve starším věku

MODEL OF „NONOBSTRUCTIVE“ ANGINA IN WOMEN

ROZDÍLY V PATOFYZIOLOGII ICHS

Vznik **spontánní disekce** věnčité tepny je častější u žen - predominantně ve věku 45-60 let, v těhotenství a/nebo v časně poporodní fázi

- etiol. vztah k fibromuskulární dysplazii, zánětlivým/ imunologickým chorobám, onemocněním
- **Takotsubo KMP** se vyskytuje u žen až v 8%
- u mužů <1%

ROZDÍLY V DIAGNOSTICE AKS

- Zpoždění u AKS před vyhledáním lékařské pomoci je delší u žen (CRUSADE, NCDR ACTION Registry-GWTG) Diercks DB, AHJ 2010, Jul;160: 80-87
3 (1.4-7.6) hod. vers 2.8 (1.3-7.2) hod
 $p < .0001$
- Podle pohlaví specifické hraniční hodnoty TnI mohou zpřesnit laboratorní diagnostiku AIM, použitím hs-troponinu lze častěji diagnostikovat I.M. u žen

HIGH SENSITIVITY CARDIAC TROPONIN AND THE UNDER-DIAGNOSIS OF MYOCARDIAL INFARCTION IN WOMEN: PROSPECTIVE COHORT STUDY.

SHAH,ASV BMJ 350, G7873 (2015)

- n= 1126 46% ženy

- Konsekutivní triage nemocných s AKS

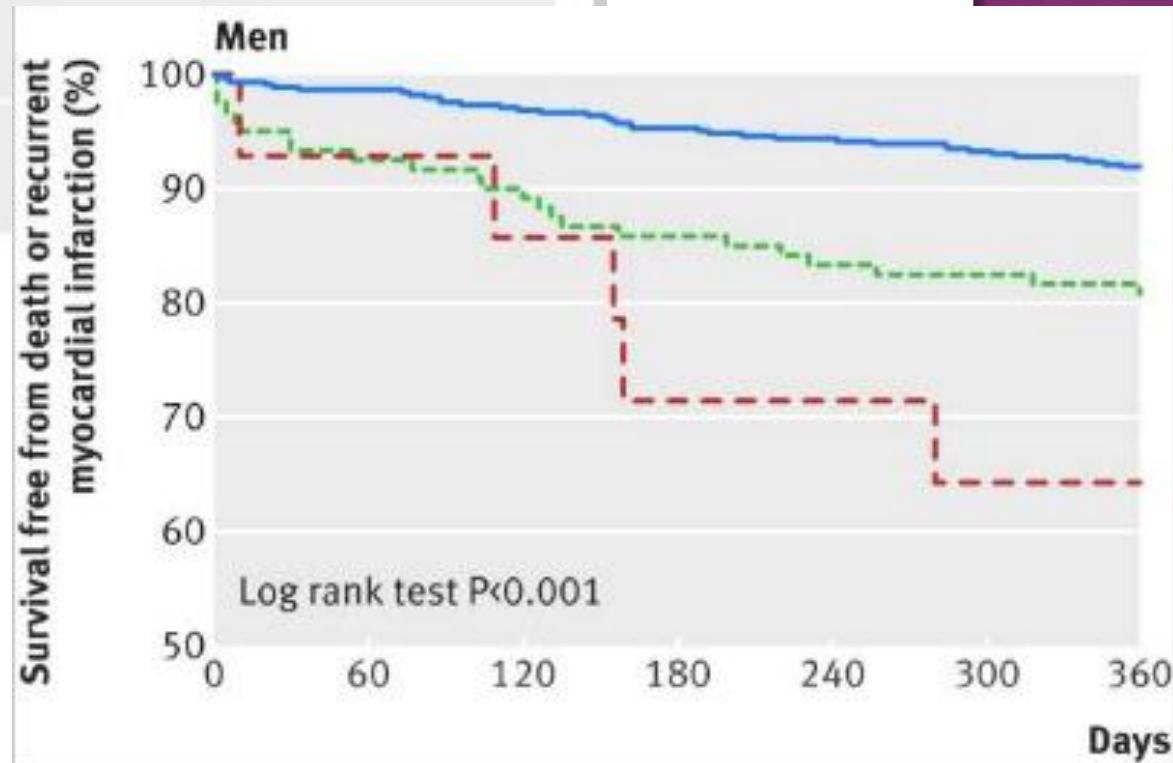
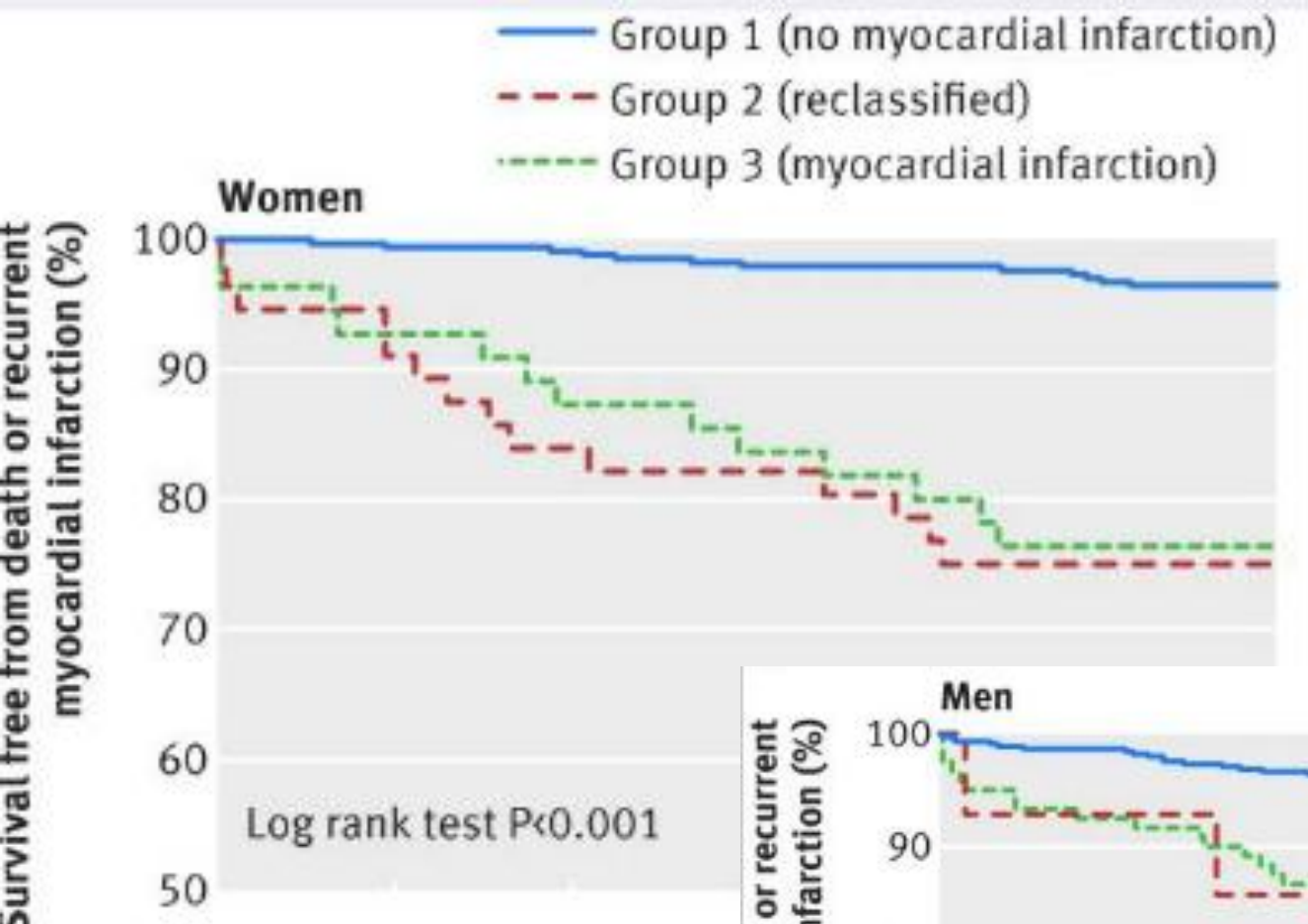
Podle standardního troponinu I norma <50 ng/l

- Rekvalifikace podle hs TnI norma <26 ng/l

- Rekvalifikace podle sex prespecifikovaných hraničních hodnot
muži <34 ng/l
ženy <16 ng/l

Skupiny 1.negativní/negativní 2.negat./pozit.

3. pozitivní/pozitivní 4.pozitivní/ negativní

High sensitivity cardiac troponin and the under-diagnosis of myocardial infarction in women: prospective cohort study. Shah, ASV BMJ 350, g7873 (2015)

ROZDÍLY V DIAGNOSTICE ICHS - STABILNÍ AP

- ◉ Prezentace symptomů se často liší od typicky léčené AP
- ◉ EKG u žen v premenopauze s nespecifickými změnami EKG
- ◉ Výskyt obstruktivní formy ICHS v premenopauze je méně častý: SCAAR - téměř 80% žen se symptomy stabilní AP ve věku do 60 let neměla viditelnou obstrukci při SKG (u mužů cca 40%)
- ◉ Obvyklý diagnostický postup zanedbává diagnostiku vaskulární dysfunkce nebo dg. mikrovaskulární AP

V r. 2014 AHA vydala genderově specifické doporučené postupy pro neinvazivní testování, zahrnující stratifikaci žen podle rizikového profilu, schopnosti tolerovat zátěž a interpretovatelnosti EKG

INDICATIONS TO STRESS TESTING/IMAGING OR CORONARY COMPUTED TOMOGRAPHY ANGIOGRAPHY IN WOMEN WITH ISCHAEMIC SYMPTOMS

Test	Exercise status		ECG interpretable		Pretest probability of IHD		
	Able	Unable	Yes	No	Low	Intermediate	High
Exercise ECG	x		x			x	
Exercise MPI	x			x		x	x
Exercise Echo	x			x		x	x
Pharmacological stress MPI		x	Any			x	x
Pharmacological stress echo		x	Any			x	x
Pharmacological stress CMR		x	Any			x	x
CCTA	Any		Any			(x)	x

< >

CCTA, coronary computed tomography angiography; CMR, cardiac magnetic resonance; IHD, ischaemic heart disease; MPI, myocardial perfusion imaging.

ROZDÍLY V LÉČBĚ ICHS

Shah, ASV BMJ 350, g7873 (2015) High sensitivity cardiac troponin and the under-diagnosis of MI in women: prospective cohort study (n 1126, 46% žen)

Ženy ve skupině s diagnostikovaným I.M.:

- měly menší pravděpodobnost být odeslány ke kardiologovi (80% vers 95%, $p=.004$)
- byly méně často indikovány ke koronarografii (47% vers 74%, $p=.001$)
- méně často podstoupily PCI (29% vers 64%, $p<.001$)
- měly méně často předepsaný statin při propuštění (60% vers 85%, $p=.001$)

GENDER DIFFERENCES IN THE MANAGEMENT AND CLINICAL OUTCOME OF STABLE ANGINA.

3779 patients, 42% women, initially diagnosed by cardiologist

Women vs Men

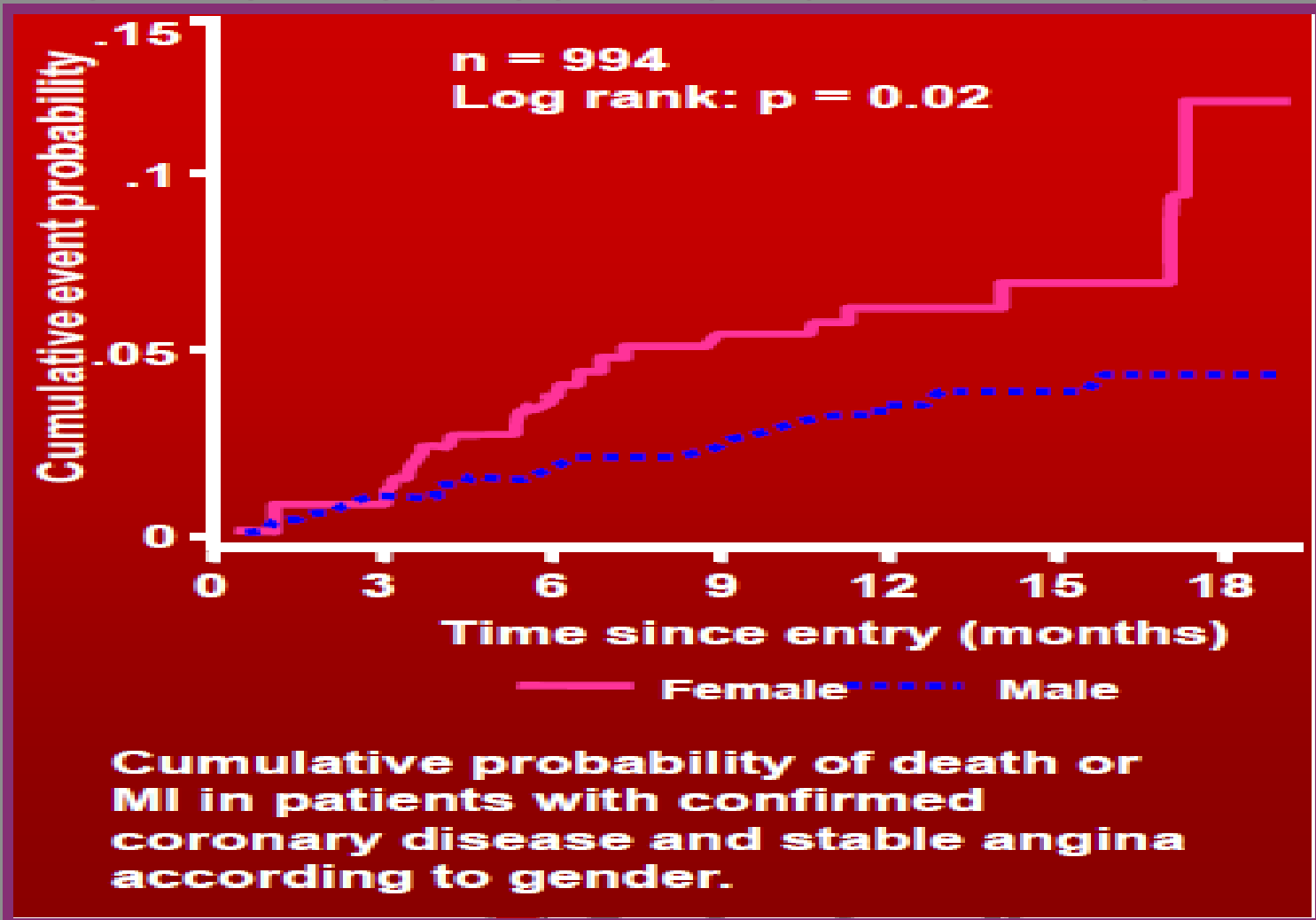
- ↓ Exercise ECG testing: 73% vs 78%
- ↓ Coronary Angiography,: 31% vs 49%, despite higher angina class
- ↓ Statin, antiplatelet initially, 1 year
- ↓ Revascularization: 13% vs 29%

Women 2 x ↑ death, nonfatal MI

- Adjusted for age, DM, LV function, CAD severity, pharmacotherapy, and revascularization

Women ↑ angina at follow up, 57% vs 47%

GENDER DIFFERENCES IN THE MANAGEMENT AND CLINICAL OUTCOME OF STABLE ANGINA

LÉČBA A PROGNÓZA ICHS - S&G

- Léčba stabilní formy i AKS má být indikována podle doporučených postupů ECS u obou pohlaví
- Ženské pohlaví zůstává **nezávislým prediktorem rehospitalizace pro AKS**, v jiných registrech je horší prognóza uváděna do souvislosti s vyšším věkem a komorbiditami.
- **Vyšší nestandardizovaná úmrtnost** u STEMI je podle výsledků registrů přičítána delší době přijetí k hospitalizaci, vyššímu věku, vyšší kumulaci rizikových faktorů, nižšímu procentu invazivně léčených žen, méně často indikované adekvátní léčbě a vyššímu výskytu krvácivých komplikací
- Riziko **srdečního selhání po I.M.** bylo vyšší u žen (VALIANT) U žen mladších 60 let se STEMI byla standardizovaná hospitalizační mortalita téměř dvojnásobná než u mužů stejného věku

LÉČBA A PROGNÓZA ICHS - S&G

- PCI je považována za ekvivalentně účinnou u mužů i žen, nicméně výsledky Belgického registru (BWGIC) z analýzy 130. 985 PCI z let 2006-11 považuje ženské pohlaví za **nezávislý prediktor mortality** po multivariantní úpravě
- U většiny studií s 2. generací DES nejsou patrné statistické S&G rozdíly v účinnosti i dlouhodobé prognóze
- Ženské pohlaví je však stále **nezávislým prediktorem periprocedurálního I.M. a závažného krvácení**, které jsou spojeny s vyšší krátkodobou morbitidou a mortalitou

LÉČBA A PROGNÓZA ICHS - FFR

- Intervenční léčba s užitím FFR zlepšuje prognózu nemocných.
- Hodnoty FFR však bývají u žen vyšší po korekci na vizuální zhodnocení závažnosti léze
vyšší výskyt nemoci malých tepen ?
- ?Gender specifické hraniční hodnoty pro měření FFR?

LÉČBA A PROGNÓZA ICHS - S&G

Ženy mají **vyšší mortalitu** po elektivním **CABG**

Rizikové faktory mortality:

- nižší fyzická výkonnost
- respirační dysfunkce
- renální selhání
- věk

U žen je rovněž horší postoperační **kvalita života** vztažená ke zdraví

Deprese je významným prediktorem horšího hodnocení QoL

S&G „TAKE HOME MESSAGE“ I

- ◉ Existují pohlavní rozdíly ve výskytu ICHS v závislosti na věku.
- ◉ Existují časově závislé rozdíly v patofyziologii vzniku ICHS
- ◉ Diagnostický proces a indikovaná léčba neodpovídají vždy závažnosti prognózy ICHS u žen
- ◉ Ženské pohlaví je (díky výše uvedenému) nezávislým rizikovým faktorem mortality, krvácivých komplikací v průběhu a po intervenční léčbě

S&G „TAKE HOME MESSAGE“ II

- ◉ Je třeba nepodceňovat diagnostiku ICHS, navzdory častěji polymorfním obtížím žen
- ◉ Na základě studií a testování výrobce stanovit optimální **genderově specifické** diagnostické **hladiny normálních hodnot** hs troponinů
- ◉ U stabilních forem ICHS implementovat zátěžové testování podle doporuč.postupů
- ◉ Nediskriminovat ženské pohlaví v případě indikace invazivní diagnostiky a léčby (PCI)
- ◉ Preferencí **radiálního přístupu** snížit riziko krvácivých komplikací ke zlepšení prognózy

KONFLIKT ZÁJMŮ

- ◉ Tímto potvrzují absenci konfliktu zájmů ...

..... s výjimkou žen

Děkuji za pozornost!